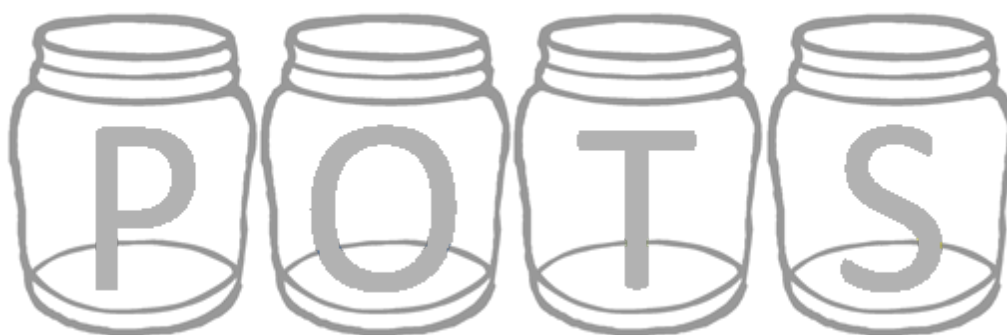

GRUPS INTERACTIUS
INTERCENTRES
(CEIP-CEE)

1- INTRODUCCIÓ

Hi ha molts projectes educatius que, en diferents llocs del món, estan obtenint resultats significatius en aconseguir els millors aprenentatges i en l'assoliment d'una convivència solidària. **Comunitats d'Aprenentatge** és un d'aquests projectes caracteritzat i basat en les millors pràctiques educatives que estan donant resposta a les necessitats de la societat del coneixement. Entre les seves característiques, ressalta **l'aprenentatge dialògic**, és a dir, el diàleg igualitari entre tota la comunitat (professorat, alumnat, familiars, entitats, professionals d'àmbits educatius i socials, voluntariat) en un comú **esforç solidari per aconseguir la igualtat educativa de tot l'alumnat**.

PARAULES CLAU: Comunitats d'Aprenentatge, grups interactius, altes expectatives, aprenentatge dialògic, participació de familiars, societat del coneixement, societats dialògiques.

Actuacions d'èxit a les escoles europees

El projecte INCLUD-ED analitza quines estratègies educatives contribueixen a superar les desigualtats i a fomentar la cohesió social i quines generen exclusió social, prestant especial atenció a grups vulnerables o desfavorits. Europa necessita identificar aquestes estratègies, que seran, al seu torn, emprades per legisladors, gestors, professorat, alumnat i famílies, i que contribuiran a dissenyar noves polítiques que permetin assolir els objectius de l'Estratègia Europea 2020. Amb aquest objectiu en ment, el programa INCLUD-ED té previst:

1) Indagar sobre les característiques d'aquells sistemes educatius i reformes que estan aconseguint les menors taxes d'exclusió social i educativa, així com les dels sistemes que generen índexs elevats d'exclusió.

- 2) Analitzar els diferents aspectes de la pràctica educativa que contribueixen a reduir els índexs de fracàs escolar i aquells que provoquen taxes més elevades.
- 3) Estudiar l'efecte que l'exclusió educativa té sobre diferents àmbits socials (sobre l'ocupació, l'habitatge, la salut i la participació política) i quina classe d'oferta educativa contribueix a superar aquesta exclusió.
- 4) Veure en quina mesura l'exclusió educativa afecta diferents sectors socials, sobretot als grups més vulnerables (dones, joves, immigrants, minories culturals i persones amb discapacitats), i quins models d'oferta educativa afavoreixen la superació de la discriminació en cada cas.
- 5) Examinar les intervencions mixtes entre polítiques educatives i altres polítiques socials, i identificar quines mesures s'orienten a eliminar l'exclusió social i contribuir a la cohesió social a Europa.
- 6) Estudiar a les comunitats implicades en projectes d'aprenentatge que han desenvolupat iniciatives integrades de caràcter social i educatiu, i que han contribuït a reduir les desigualtats i la marginació, i a fomentar la integració i la capacitat social.

2- JUSTIFICACIÓ

Treballar en Comunitats d'Aprenentatge permet col·laborar en la superació de les desigualtats educatives que, al seu torn, estan generant noves desigualtats socials.

Com veurem, els grups interactius són un dels elements d'aquest procés general de transformació de les escoles.

Què són els grups interactius? Segons Ramon Flecha i Lidia Puigvert: "són una forma flexible d'organitzar el treball a l'aula i la seva finalitat és intensificar l'aprenentatge mitjançant interaccions entre iguals, per aconseguir un objectiu comú entre els membres de l'equip".

I, per què cal treballar amb grups interactius a les aules d'avui dia? Les següents raons han estat obtingudes de la conclusió del nostre treball:

- Les aules són cada vegada més heterogènies i diverses. Cal propiciar unes metodologies i una gestió dels recursos que aprofitin al màxim la riquesa d'experiències i de cultures que ofereix aquesta diversitat i que facilita els aprenentatges escolars.
- Quan millor aprenem alguna cosa és quan ens ho explica algú que l'ha entès molt recentment, perquè encara recorda les estratègies que ha utilitzat.
- Quan millor entenem un text i més ens motiva és quan ho comentem amb persones que també ho han llegit. L'aprenentatge dialògic posa l'èmfasi en potenciar les interaccions que fomentin aquest diàleg reflexiu, tant dins com fora de l'aula. Des d'aquest enfocament, s'han desenvolupat els grups interactius: una metodologia d'aula per multiplicar les interaccions i accelerar els aprenentatges, que inclou la participació de més adults a l'aula, per dinamitzar el treball de l'alumnat.

Les persones adultes que atenen els grups poden seguir amb més atenció el desenvolupament del treball de cada un dels xiquets i xiquetes en relació a les activitats

que es realitzen, identificar les dificultats i fomentar que els mateixos alumnes arriben a resoldre-les ajudant-se mútuament . L'ajuda de les persones voluntàries a les aules també suposa més creativitat i una recerca constant de com ensenyar millor als nens i les nenes a través d'una ajuda compartida entre professorat i voluntariat. Aquest tracte de tu a tu enriqueix les interaccions transformadores incloent les culturals i facilita i accelera també l'aprenentatge. L'alumnat es percep mútuament com a necessari per resoldre les tasques que es plantegen en el grup, el que suposa compartir recursos i rols específics. En aquests grups interactius s'estimula, per tant, el canvi de rols: l'alumnat pot «ensenyar» i en un altre moment «aprendre» dels seus companys i companyes. Sobre la base del diàleg igualitari, en els grups interactius l'alumnat aprèn a ajudar-se, a compartir esforços, a explicar-se les coses mútuament de la manera més efectiva, a animar-se, a discutir i a ser solidaris. D'aquesta manera, es garanteix l'èxit en l'aprenentatge per a tots i totes, inclòs aquell alumnat que presenta majors dificultats per aprendre. La competitivitat és substituïda per la solidaritat. A partir d'aquí, les nenes i els nens no són etiquetats segons els seus ritmes, sinó barrejats en equips on s'ajuden mútuament i reben l'ajuda d'una persona adulta per grup. La convivència solidària entre tota la comunitat no s'imposa sinó que és assumida com a requisit necessari per a continuar amb aquesta transformació de l'aula que veuen com a positiva per les seves vides.

3- PROTOCOL D'ACTUACIÓ

CAPTACIÓ DE VOLUNTARIS:

Es considera important fer--ho a través d'una reunió informativa, amb algun membre de l'equip directiu. Afegir la xarxa d'entitats culturals i socials del poble. De tot plegat, hauria d'encarregar-se la Comissió de Voluntariat. Sempre altes expectatives! No s'ha de recórrer només als pares: hi ha avis, germans, tiets, ex-alumnes... S'ha d'escoltar molt als voluntaris. Ells ens trauran molta feina i ens proporcionaran moltes idees.

El món està ple de voluntaris. Només cal saber trobar--los! La reunió de captació és fonamental.

FORMACIÓ:

Abans de començar, cada tutor s'ha de reunir amb els seus voluntaris per explicar-los el que s'espera d'ells i la metodologia de treball. En aquesta reunió se'ls donarà un contracte amb els aspectes que són irrenunciables: confidencialitat, què es pot fer, què no es pot fer...

És important quedar amb els voluntaris abans i després de la sessió per comentar com ha anat. En cas que anem a poc de temps, una altra opció pot ser escriure dites valoracions.

La primera sessió amb el grup/classe de voluntaris és la òptima per organitzar la substitució en cas de falta de voluntaris i qui s'encarrega de gestionar tot plegat. Continua sent importantíssima la comissió de voluntariat. És important l'espai per als voluntaris: la sala del voluntariat. Si no hi ha un espai físic per al voluntariat, cal un espai amb suro perquè ells es puguin penjar coses. Cal que els voluntaris se sentin còmodes a l'escola.

ORGANITZACIÓ:

És important tenir molt clar el que es va a treballar, per tal que els resultats siguin òptims. Els GI han de servir per treballar els aspectes en els que els alumnes van més fluïxos. La comunicació amb el voluntari és imprescindible: com t'has sentit? Com creus que podríem millorar?... En una mateixa sessió, tots els grups fan activitats relacionades amb la mateixa àrea.

3- OBJECTIUS

Els grups interactius s'utilitzen com a mitjans per a millorar el rendiment acadèmic de l'alumnat que, en igualtat de capacitats presenta diferents ritmes d'aprenentatge i diversitat quant capacitat, interès, motivació, nivell de competència curricular i sociocultural.

- Desenvolupar operacions cognitives elementals: memòria, atenció, etc.
- Aprendre les regles pràctiques per a la realització de tasques.
- Elaborar i utilitzar mecanismes de pensament per a la resolució de problemes.
- Desenvolupar processos d'aprenentatge cooperatiu i dialògic.

En definitiva, l'objectiu principal de la posada en pràctica dels grups interactius és introduir a l'aula el màxim d'interaccions possibles perquè l'alumnat aprengui el necessari, mitjançant el diàleg, en lloc de "arraconar" als que es van despenjant del ritme normal de la classe. I, el nostres objectius generals, per tant, són:

- Fomentar l'aprenentatge mitjançant el treball en equip i el diàleg entre iguals.
- Millorar el clima de convivència.
- Augmentar la motivació de l'alumnat i canviar el concepte que aquest té de si mateix.
- Modificar el concepte que l'alumne a té del professorat (Imposició davant de diàleg).
- Aconseguir la integració de l'alumnat del centre específic.
- Promoure una veritable col·laboració intercentres i un creixement positiu.

L'objectiu, per tant, dels grups interactius és l'aprenentatge constant de l'alumnat i que aprengui més del que sol aprendre amb els mitjans habituals. No es tracta de separar l'alumnat en funció de les seves dificultats, sinó de potenciar els aprenentatges de tots dins de l'aula: que qui més dificultats tingui pugui participar de la feina dels altres, que qui acaba o ha entès l'activitat abans l'expliqui a un altre.

4- METODOLOGIA

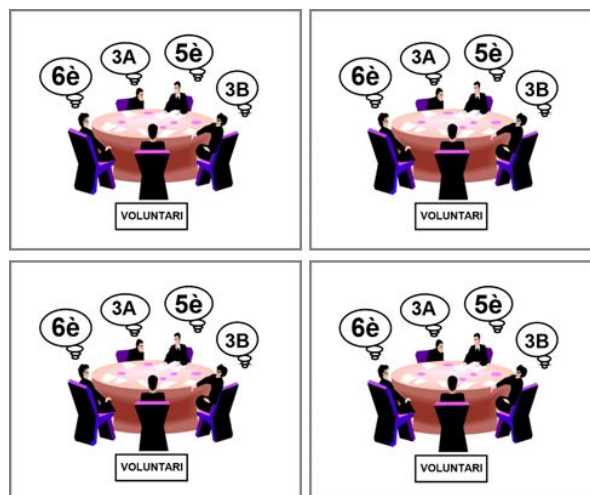
La importància de la metodologia per assegurar l'èxit és seguir els **7 principis de l'aprenentatge dialògic**:

- 1.- Diàleg igualitari
- 2.- Intel·ligència cultural
- 3.- Transformació
- 4.- Aprenentatge instrumental
- 5.- Creació del sentit
- 6.- Solidaritat
- 7.- Igualtat de les diferències

Tenint en compte les característiques dels nostres alumnes la forma de dur a la pràctica serà la següent:

Formem 4 grups amb dos alumnes de cada centre, i un voluntari per grup. Els grups són heterogenis, tenint en compte múltiples necessitats i capacitats del diferents alumnes (comunicació, habilitats socials, grau d'autonomia, capacitats cognitives...).

La durada de l'activitat és de 45 minuts i es distribuïran en petits grups com està explicat en la imatge.

S'utilitza una cançó per començar a l'activitat i per anunciar el canvi de la mateixa.

5- AVALUACIÓ

Després de cada sessió els voluntaris faran una avaluació del GI. Els alumnes faran una posada en comú i una redacció amb les seues impressions.

AVALUACIÓ: QUÈ OBSERVEM?

Nom del voluntari/ària:

Data:

	Coneix l'emoció que treballem? Sí No	Respecta les diversitats dels companys, empatiza i els ajuda? Sí No	Observacions: comportament, dificultats, aspectes destacats, ...
Alumne 1			
Alumne 2			
Alumne 3			
Alumne 4			